

Revista Arts i Bells Oficis, 1930.

Un acte de justícia

El raonat document signat per les nostres cabdals entitats culturals i artístiques que fou adreçat a l'alcalde senyor comte de Güell, ha donat els resultats desitjats i el nostre bon amic senyor Joaquim Folch i Torres ha estat reposat en el seu càrrec de director dels Museus Artístics de Barcelona. No cal dir com ens en felicitem.

La destitució d'En Folch fou una de tantes arbitrarietats que es cometen disfressades de legalisme, en la qual l'esperit de *Cuerpo* sembla que va jugar un preponderant paper, i l'absència d'un títol acadèmic fou invocada com a suprema raó emparadora del contrafur.

En aquest país on tantes nul·litats disfressades de sapiència pul·lulen i triomfen, un títol acadèmic (obtingut Déu sap com) encara compta i es fa valer com a instrument contundent a esgrimir contra el talent autèntic, contra l'home esforçat que amb veritable vocació es lliura al conreu d'una disciplina i arriba a excel·lir-hi pel seu propi esforç.

En altres indrets on la vida universitària és quelcom més que una ficció, un títol acadèmic pot constituir la garantia d'un talent mitjà. Entre nosaltres, aquesta garantia queda reduïda per ara a un senzill certificat d'estudis que no prejutja si pot garantir l'aptesa o el talent necessaris per a l'exercici d'una determinada professió, majorment si és una de les que viuen a redós de l'Estat i són subjectes a escalafó.

Ara, en retornar les coses al seu lloc, ha estat esmerada la injustícia comesa, i amb aquest motiu el senyor Puig i Cadafalch publicà a la veu de Catalunya un article que reproduïm a continuació per creure'l un just i documentat al·legat dels mèrits contrets per En Folch en l'exercici del seu càrrec de Director dels postres Museus artístics i arqueològics.

“EL CAS D'EN FOLCH I TORRES”

Avui que En Folch i Torres és reposat en el seu càrrec de director del Museu d'Art de Barcelona, guanyat ben legítimament en públic concurs, té oportunitat el reproduir el següent article, que llavors, “per causes independents de la Nostra voluntat”, és a dir, per haver estat tatxat per la censura, no pogué publicar-se.

És possible que sigui aquest un de tants articles inútils. Vagi al cove dels papers llençats, que no hi anirà amb ell el deure complert d'avisar les errades que es cometen contra la causa immanent de l'Esperit. Aquestes errades han fet tal com és la civilització d'Espanya i elles són el senyal dels pobles en retard, que no aprenen de conèixer i conservar llurs homes ni saben llur valor fins que irremissiblement els perden. Ells omplen els trons dels escollits de gent amb títols, però sense obres, i potser al timó de la nau els timoners que es maregen, i desconeixen la valor de llurs fills igualant-los en els escalafons, per ordre de “meritos y servicios” dels que l'Administració classifica. L'Ajuntament ha destituït En Folch de Director del Museu per no tenir la legal competència.

En Folch ha tingut la bona sort, durant son temps de director del Museu, de descobrir al món científic el grup de ceràmica de Paterna dels segles XII, XIII i XIV, predecessor a València de la

ceràmica de réflex metàl·lic que fou el luxe de la vaixel·la de taula en el segle XV. La recerca d'En Folch dotà el Museu de Barcelona d'un conjunt únic de ceràmica moresca i ha establert una nova anella d'enllaç, en la Història d'aquella tècnica, entre l'art moresc occidental i l'Orient. Aquesta descoberta li valgué el títol de Membre de l'Institut francès d'Estudis Musulmans d'El Caire.

En Folch ha tingut la bona ocasió d'ordenar la col·lecció de teixits i brodats del Museu de Barcelona, que és una de les quatre o cinc existents a conèixer. En l'ordenació descobrí interessants caràcters dels teixits hispànics, i la seva classificació i ço que hi aprengué de la tècnica de les estoies serví per a classificar i datar nombrosos exemplars quan l'Associació dels Amics de les Arts de Madrid organitzà una exposició de l'art del teixit antic fabricat a Espanya.

En Folch ha tingut la bona estrella de trobar-se amb el problema d'instal·lar les pintures romàniques del Museu. Això el portà a catalogar les pintures sobre fusta del Museu de la Ciutat que foren antependis, retaules i cimboris, que amb les de Vich, de Solsona i Lleida són les úniques al món. Son treball, premiat per l'Institut d'Estudis Catalans, és la primera metodització que existeix de la pintura sobre taula dels segles XI i XII.

Jo voldria només una resposta. Reunir (avui és la festa del Llibre) tota la biblioteca de tots els directors de Museus d'Art de l'Estat, de tots els professors d'Història de l'Art, de les Facultats de Lletres, de les Escoles d'Arquitectura, de les Escoles de Belles Arts i de nou dècimes parts dels Acadèmics de Sant Fernando, i, traient-ne potser unes, per excepcions, que se'm diguin els noms de qui posseeixi, per les seves publicacions i recerques, títols majors.

J. Puig i Cadafalch